

Zázrak v Káně Galilejské

Cyklus I. „Ježíšův příběh“, katecheze 16.

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2022 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se mají seznámit s příběhem o proměnění vody ve víno na svatbě v galilejské Káně, jak jej podává Janovo evangelium a umí ho přiměřeně reprodukovat a vyložit, případně zařadit do kontextu Ježíšovy veřejné činnosti. Znájí pojmy zázrak a znamení a rozumí jejich významu v rámci Ježíšova působení. Uvědomují si souvislost s hlásáním Božího království. Znájí některé další příklady z ostatních evangelií.

Děti si uvědomují význam Ježíšových zázraků pro pochopení jeho osoby. Vyprávění těchto příběhů jim pomáhá prožít fakt, že Ježíš je skutečně Božím synem a působí i v našich životech. Dokážou objevit Ježíšovo působení v „zázracích všedního dne“ a jsou schopny tyto zážitky připravit i druhým ve svém okolí. Doceňují též význam slavení a jsou schopny takovéto příležitosti plně prožít.

Seznam použitých materiálů a literatury:

Douglas J. D.: Nový biblický slovník. Praha: Návrat domů, 1996.

Harrington Daniel J., Moloney Francis J.: Evangelium podle Jana. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009.

Duha č. 11, ročník 2011/2012. Být blízko Bohu: zachráněná svatba.

Duha č. 15, ročník 2014/2015. Slavnost bez konce.

<https://zpevník.proscholy.cz/>

<https://deti.vira.cz/>

Pomůcky ke katechezi:

- Ke hře „**Naplňte džbány vodou!**“ – džbán nebo jiná větší nádoba, umyvadlo a sklenici / kelímek pro každé družstvo, voda.
- K výkladu „**Svatba v Káně Galilejské**“ – mapa, text evangelia, informační list Svatba v Ježíšových časech či informace o svatbě v Ježíšově době.
- K aktivitě „**Dva džbány**“ – dva stejné džbány, modré a červené lístky.
- Ke sledování pořadu „**Biblická pátrání**“ – počítač s připojením k internetu, papíry a tužky na poznámky.
- Pracovní listy podle výběru.

Vlastní poznámky ke katechezi:

Scénář:

Úvodní – DOPORUČENÁ – aktivita (cca 10 minut).

Modlitba či zahájení setkání dle zvyklostí skupiny. Pro uvedení do tématu ji můžeme zaměřit na *chvály a díky* za to, že můžeme *společně slavit*, přičemž lze zmínit jednak vhodné příležitosti, ale také vlastnosti a události, které dělají svátek z obyčejného života.

Lze využít i vhodnou píseň – možnost zařazení do programu dle potřeby

- Svatba v Káni (ZH 244), <https://zpevník.proscholy.cz/pisen/1424/svatba-v-kani>

NÁSLEDUJE VÝBĚR Z ALTERNATIV

- **Hra „Naplněte džbány vodou!“** Tematická hra **vyzkouší šikovnost a odhad** členů skupiny. Rozdělíme skupinu na přiměřeně velká družstva, cca po třech – čtyřech dětech. Každá dostane džbán (jinou velkou nádobu) a kelímek nebo skleničku. Připravíme rovněž zásobu vody, nemáme-li v místnosti umyvadlo s kohoutkem, a zabezpečíme prostor tak, aby voda nic nepoškodila (velké nádoby postavíme např. do lavoru).
Hru **uvedeme následujícím způsobem**: V dnešním příběhu v jednu chvíli zazní příkaz: „Naplněte džbány vodou“, a ti, kdo to udělali, je podle vyprávění naplnili až po okraj. Pojďte vyzkoušet, která skupina to dokáže lépe. Zadání hry je následující: za pomoci kelímku a skleničky naplnit džbán až po okraj. Zpočátku jde hra rychle, ale pozor! Do džbánu je potřeba nalít vždy všechnu vodu ze skleničky, nic v ní nesmí zůstat – znamená to dobrý odhad, kolik se do džbánu ještě vejde vody. Vyhrává skupina, která naplní džbán přesněji.
- **Aktivita „Připravujeme oslavu“**. Tato aktivita s úkolem pro děti slouží pro pobavení, rozpraudění diskuse a spolupráci ve skupině. Zeptáme se, zdali některé z dětí někdy zažilo nějakou velkou oslavu, a necháme je vyprávět jejich zkušenosti. Poté shrneme, co na žádné pořádné oslavě nesmí chybět. Děti rozdělíme do skupin a zadáme jim úkol: Co byste připravili na slavnost, kdyby se na ní směly objevit jen věci od písmene... (každé skupině zadáme jiné písmeno, pokud možno nějaké běžné, aby všichni mohli úkol splnit). Pokud chceme, můžeme úkol ztížit tím, že od daného písmene musí být dárky, druhy květin, jídlo atd.

Svatba v Káni Galilejské (cca 25 minut)

- **Opakování předchozího tématu** (povolání učedníků). Se skupinou stručně shrneme příběh povolání učedníků, proč si Ježíš učedníky vybral, případně jejich jména (souhrn by měla skupina zvládnout, podle potřeby doplníme, co chybí).
Poté začneme **vyprávět hlavní téma setkání**: Učedníci Ježíše následovali a on s nimi začal chodit po Galileji a učit lidi o Božím království. Jednou byli pozváni na svatbu spolu s Ježíšovou matkou Marií do města, které se jmenuje Kána. (*Používáme-li běžně v hodinách mapu Izraele, ukážeme ji dětem*)
- **Svatba je důležitá slavnost**. Můžeme navázat na aktivitu „Připravujeme oslavu“. Při ní se hovořilo o přípravě na oslavu obecně, zde můžeme hovořit o konkrétní přípravě na svatbu. I zde se děti zeptáme, **zdali se nějaké takové přípravy zúčastnily**; jistě si dovedou představit, že je taková oslava na přípravu nesmírně náročná. Povedeme s nimi **krátký brainstorming** s otázkami: Co na svatbě nesmí chybět? Co na ni musíme připravit v dnešní době? *Děti necháme odpovídat po dobu cca pěti minut*.
Svatbu v Ježíšově době bylo obtížné připravit úplně stejně. **A jak taková tehdejší svatba vypadala?** K popisu využijeme informační list z časopisu Duha Svatba v Ježíšových časech (viz příloha), případně si informace vyhledáme pomocí dalších internetových zdrojů.
- **Vrátíme se nyní k příběhu z evangelia** – převyprávíme nebo přečteme Jan 2,1-11 (viz text v příloze).

- **Úvod k tématu Ježíšovy zázraky.** Je podstatné, aby děti pochopily, jakého druhu byly takovéto Ježíšovy činy a proč je konal. Seznámíme děti s pojmem zázrak / znamení a rozvíjíme téma pomocí následujících otázek:
 - o Myslíte si, že to, co Ježíš udělal, bylo reálné, nebo to byl nějaký trik, jaký známe třeba u kouzelníků?
 - o Proč Ježíš tyto zázraky dělal? K čemu měly sloužit?
 - o Co Ježíš vyžadoval od lidí, kteří měli být takového zázraku svědky? (vzbuzení / posílení víry)
- **Shrnutí:** Ježíš pomocí zázraků ukazoval, že je skutečně Boží syn. Zázraky měly hlavně posílit víru těch, kdo jich byli svědky, ale pokud je čteme pozorně, i naše víra v Ježíše bude silnější. I my totiž díky těmto příběhům můžeme směřovat náš život k Bohu, a tedy také k rozhodnutí změnit ho.
- **Aplikace tématu:** Jak tedy můžeme rozumět zázraku proměnění vody ve víno? Ježíš tu poprvé ukázal, že je Boží syn. Zároveň ale také změnil smutek z toho, že je svatba zkažená, v radost. Ježíš dělá zázraky i pro nás. Možná nejsou tak viditelné jako voda proměněná ve víno, ale všichni jsme už určitě zakusili, jak Ježíš do našeho života vstoupil a udělal pro naše dobro něco důležitého a krásného. A protože jsme četli, že víno z tohoto zázraku bylo daleko lepší než předtím, víme, že když nám Ježíš něco daruje, jsou to opravdu velmi dobré věci, protože nás má rád a chce, abychom měli skutečně radost. Navíc po nás chce, abychom jako on tu radost dělali druhým. Nezapomeňme také, kdo za Ježíšem přišel a požádal ho o pomoc – můžeme o ni Ježíšovu matku Marii prosit i my. Přimluví se za nás stejně jako za svatebčany v Káně!

Závěrečná – DOPORUČENÁ – aktivita (10 minut)

- **Aktivita „Dva džbány“** (můžeme využít nádoby z aktivity „Naplňte džbány vodou!“) je určena k zamyšlení, případně jako úvod k závěrečné modlitbě. Skupina sedí v kruhu, uprostřed umístíme dva džbány, modré a červené lístky (symbolizují vodu a víno). Děti krátce promyslí, co je v posledním týdnu zarmoutilo a z čeho měly radost. Poté se může skupina o své radosti a starosti sdílet – za každou myšlenku, která patří ke smutku, složí ten, kdo ji přednesl modrý a za radost červený lístek. Ty pak házejí do jednotlivých džbánů. Sledujeme společně, jestli máme plnější džbán vody / smutku nebo vína / radosti. Vše pak zmíníme v závěrečné modlitbě.
- **Rozdání zápisových listů**, děti si je mohou založit nebo nalepit, případně mohou klást doplňující otázky k tématu.
- **Modlitba či zakončení setkání** dle zvyklostí skupiny.

Případné doplňkové alternativy ke scénáři:

Biblická pátrání – podněty k rozhovoru a diskusi

Téma Ježíšův první zázrak – Kána Galilejská je možné rozšířit o zhlédnutí příslušného dílu z cyklu Biblická pátrání a s dětmi rozvést diskusi o tom, co pro ně bylo ve filmu oproti katechezi ještě nové, případně aplikovat téma v etické rovině (téma vzájemné pomoci, jak o pomoc žádat a jak ji přijímat apod.).

Kratší verze (4:32): <https://edu.ceskatelevize.cz/video/540-prvni-zazrak-jezise-krista>

Menu ke svatební hostině

Aktivita může být využita i na začátku hodiny a je zaměřena na téma přípravy oslavy, případně reálií Ježíšovy doby. Nabízíme dvě úrovně obtížnosti:

- Na svatební hostině najdeme úplně jiné jídlo než normálně doma v ledničce! Zkuste si doma nebo ve skupině zasoutěžit, **kdo vymyslí lepší svatební jídelní lístek**, nebo kdo dokáže vyjmenovat víc jídel, která by se na svatbě mohla objevit.

- Obtížnější varianta bude platit pro svatební hostinu v Káně. **Co se asi podávalo na takové hostině v Ježíšově době?** Můžete také sestavit jídelníček, nebo i soutěžit, kdo vymyslí víc svátečních pokrmů z Ježíšovy doby.

Pracovní listy

K domácímu využití nebo pro rozšíření hodiny můžete využít několik doplňkových pracovních listů z časopisu Duha, které najdete jako přílohu této metodiky, případně na webu časopisu:

- **Byl jsi někdy na svatbě?** Nad pracovním listem můžete diskutovat a přemýšlet nejen o svatbě, ale také o zázracích a Božím království!
(chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/viewer.html?pdfurl=http%3A%2F%2Fmojeduha.cz%2Fsoubor%2F11%2F2012_skola%2Fpracovni_list.pdf&clen=135138)
- **Počítej s námi!** V málokterém příběhu z evangelia najdete tolik čísel – procvičte si trochu hlavu a zkuste spočítat...
(chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/viewer.html?pdfurl=http%3A%2F%2Fmojeduha.cz%2Fsoubor%2F11%2F2012_deti%2Fpocitani.pdf.20120502_2244_38836&clen=310359)